

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:3070

av Isabella Hökmark (M)

Nato

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en färdplan för ett svenskt medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rysslands upprustning och allt mer aggressiva utrikes- och säkerhetspolitik har förändrat de säkerhetspolitiska förutsättningarna i norra Europa och i synnerhet i Östersjöregionen. Rysslands krigföring i Ukraina, liksom det tidigare kriget mot Georgien, visar att den ryska regimen är beredd att använda väpnat våld och konventionell krigföring för sina politiska mål gentemot sina grannländer.

Ett genomgående drag i den ryska upprustningen och i den ryska säkerhetspolitiska retoriken är förmågan att kunna påverka och utöva inflytande på andra länder och samtidigt säkra den egna regimens överlevnad och makt. Den militära förmågan byggs inte bara upp för att kunna genomföra väpnade insatser i form av konventionella krig, som i form av invasion, eller territoriella kränkningar utan för att genom hot, militär närvaro och styrka kunna påtvinga andra sin vilja och sin politik. Det är ett hot som riktar sig mot varje land som har intressen som den ryska regimen anser går den emot.

Det gäller länder som de baltiska staterna vars frihet och självständighet står i strid med rysk revanschism och vilja att kontrollera sitt nära utland. Det kan också, som framgått av ledande ryska företrädares uttalade varningar och hot, gälla en säkerhetspolitisk linje och försvarsförmåga som står i strid med rysk vilja att kunna kontrollera sin omvärld genom hot och militär närvaro.

Det är tveklöst så att de baltiska staterna har vunnit en ökad trygghet genom sina medlemskap i Nato. Detsamma gäller Polen liksom andra centraleuropeiska länder som genom medlemskap i Nato och EU befriat sig från ett beroende eller en underordning till Moskva. Danmark och Norge har genom sina medlemskap vunnit en säkerhetspolitisk trygghet och stabilitet som också bidrar till säkerheten och stabiliteten i Norden och i Östersjöregionen.

Rysslands snabbt ökade militära förmåga, den fortsatta upprustningen och den aggressiva politiken tar sig inte bara uttryck i krigföringen i Ukraina utan också i ett allt mer aggressivt militärt och politiskt beteende gentemot andra länder kring Östersjön. Ryssland vill med olika medel och genom sin egen militära förmåga påverka och påtvinga andra en politik som syftar till att stärka rysk dominans och ryska intressen. Det är ett hot som riktar sig direkt mot Sverige genom övningar, kränkningar och krigsplanering men också indirekt genom att det på motsvarande sätt riktar sig mot våra grannar och medlemsstater i EU som är en del av vårt eget samhälle.

Nato är en militär allians som är inriktad på försvar och kollektiva försvarsgarantier. Alliansen förenar en politisk vilja att försvara frihet och demokrati med en militär förmåga som ger alliansen dess trovärdighet.

Sedan kalla krigets slut har Nato både utvecklats och utvidgats. Idag är Nato en ledande krishanteringsorganisation. Tre fjärdedelar av EU:s medlemsländer är medlemmar av Nato och 95 procent av alla EU-medborgare bor i länder som ingår i försvarsalliansen. Vidare står Nato för närmare 70 procent av världens totala försvarsutgifter. Många av FN:s säkerhetsråd sanktionerade fredsfrämjande insatser leds idag av Nato där Sverige deltar i både övningar och insatser.

När vi samarbetar inom EU blir Nato en försvarspolitiskt viktig del att lägga till eftersom det är där Europas militära försvar utformas. För våra svenska styrkor i Nato-ledda insatser är det avgörande att man får nödvändig erfarenhet och kunskap om Natos arbetsmetodik och ledningssätt men även logistik och interna procedurer. Med direkta möjligheter till högre samövning och samverkan, på såväl politisk som militärtaktisk nivå, blir förutsättningarna för framgång vid såväl insatser som försvaret av Sverige större.

En framgångsrik fredsfrämjande insats i dagens konfliktområden samt i en alltmer komplicerad och intensiv säkerhetspolitisk värld kräver nära samverkan mellan flera länder, vilket fordrar tydligt ledarskap och en förmåga att kunna hantera stora insatser över längre tid. Nato förblir alltjämt den organisation som anses mest lämpad för detta ändamål, då den besitter nödvändig erfarenhet, kompetens och kapacitet.

Kärnan i Nato är artikel 5 som säkerställer ömsesidiga försvarsförpliktelser. Det innebär inte att Sverige genom medlemskap tvingas underställa sig andra medlemmars viljor eller ambitioner. All beslutsfattning i Nato kräver konsensus mellan medlemsstaterna. Som icke medlemmar av Nato saknar vi beslutsrätt och därmed verkligt inflytande. Förpliktelserna betyder däremot att vi förväntas att stödja andra länders säkerhet mot att de i sin tur stöder vår.

Ett svenskt medlemskap i Nato skulle stärka de baltiska staternas säkerhet och trygghet och därmed stabiliteten i hela Östersjöregionen. Det skulle ge Sverige en ökad trygghet, motståndskraft och säkerhet. Ett svenskt medlemskap samtidigt med Finland skulle göra hela Östersjöområdet tryggare, med högre trösklar mot aggression, militära provokationer och angrepp, samtidigt som samtliga EU-medlemmar i norra Europa inlemmades i en kollektiv trygghet till stöd för en europeisk fredsordning som bygger på respekten för varje lands suveränitet och rätt att bestämma över sin egen framtid.

En svensk Nato-anslutning medför större möjlighet att påverka såväl Nato-ledda fredsfrämjande insatser som den säkerhetspolitiska utvecklingen i Europa. Ett svenskt medlemskap i Nato måste bygga på en brett förankrad parlamentarisk process. Riksdagen bör ge regeringen tillkänna om en färdplan gällande ett svenskt anslutande till Nato, att utifrån detta lämna förslag på en process avseende en svensk medlemsansökan i enlighet med vad som ovan anförts.

Isabella Hökmark (M)